

‘Sinds kort heb ik geen schuldgevoel, meer’

Lange tijd heeft Rob de Nijs (69) gedacht: heb ik wel alles gedaan om te voorkomen dat Yoshi iets opliep? Maar nu kan hij dat loslaten en heeft hij er vrede mee. Rob: **‘Yoshi heeft mij laten zien dat je ook als je niet perfect bent, volwaardig kunt zijn.’**

Yoshi is autistisch. Wat betekent dat voor jouw muziek?

'Belinda, zijn moeder en mijn ex-vrouw, heeft prachtige liedteksten over hem geschreven: *De moeite waard, Kleine ster, Yoshi*. Omdat de teksten dicht bij mij lagen, wist ik precies hoe ik ze moest interpreteren. Van mensen met een beperkt kind hoor ik vaak dat die teksten hen raken en verwoorden hoe het voelt.'

In het lied *Yoshi* zing je: 'Voor mij de rol die ik nooit wou, hé Yos, hoe moet dat nou?'. Welke rol is dat?

'De rol van vader van een gehandicapt kind. Die wil je niet. Dat je hem de weg moet wijzen van het leven, zijn held moet zijn. Niemand wil vader worden van een kind dat niet is zoals het hoort.'

Toch ben je altijd erg open geweest over hem.

'Het is toch geen schande? Iedereen kan zo'n kind krijgen. Natuurlijk wil je liever een gezond kind, maar je gaat toch van zo'n kind houden.'

Wanneer ontdekte je dat Yoshi anders was?

'Als baby merkten we niet zoveel aan hem. Pas na anderhalf jaar werden de verschillen met zijn oudere broer Robbert zichtbaar. Yoshi bonsde langdurig met zijn hoofd tegen het ledikant en blééf maar rondjes kruipen. Alles wat in de ronde gaat, vond en vindt hij prachtig. Hij praatte pas op zijn 4e. Toen begon ook het zoeken naar wat bij hem paste. Een lijdensweg is een groot woord, maar makkelijk was het niet. Hij ging naar een ZMLK-school, maar werd daar ongelukkig. Allerlei professionals wilden ons voorthelpen, maar daarvoor zijn eerst diagnoses en cijfertjes nodig. Ik snap dat zij die nodig hebben, maar Yoshi is zo veel meer dan dat. Het ging tegen mijn gevoel in om hem wiskundig te doorgronden. Je hoeft toch niet precies het aantal of de kleur van de bloemen te weten om van een bloemenveld te genieten, zoals ik zing in *Ons geheim?*'

Wat ondernamen jij en Yoshi samen?

'We gingen af en toe met zijn vieren naar het pretpark, hij is gek op achtbanen. Ik vind er niet zoveel aan, maar áls ik dan een keer instapte, vond hij dat heel stoer. Echte vader-zoondingen deden we niet. Ook omdat ik gewoon veel aan het werk was. Toen de kinderen kwamen, had ik al twintig jaar een carrière.'

'Als ik meezing met mijn eigen cd, zegt Yoshi: "Wil je niet door Rob de Nijs heen zingen, papa?"'

Die zet je niet zomaar op pauze. Ik was vaak dagen achtereen niet thuis, dus de zorg kwam voornamelijk op zijn moeder Belinda neer. Of ik daar spijt van heb? Het was niet anders. En Belinda is tekstschrijver. Schrijven kun je thuis, optreden niet.'

Kon hij wel tegen jouw onregelmatige artiestenleven?

'Door mijn werktijden leefden we een beetje langs elkaar heen. Ik kwam laat thuis en sliep 's ochtends langer. Toch heb ik niet het idee dat het voor Yoshi lastig was als ik onverwacht weer binnenwaaide. Hij is zo op zichzelf gericht. Hij doet gewoon zijn dingen. Zo lang hij maar aandacht krijgt, maakt het hem niet uit.'

Houdt hij van jouw muziek?

'Mijn beide zoons zijn gek op muziek en hebben een brede smaak. Yoshi heeft de neiging de grenzen op te zoeken van wat hij aankan. Hij luistert bijvoorbeeld naar *Heavy metal*, wat hem tegelijkertijd beangstigt. Soms vraagt hij over een cd of die 'te eng' is. Want hij verstaat ook Engels en sommige nummers zijn erg bloederig. Van mijn liedjes – hij noemt dat 'papamuziek' – spreken vooral de ballads hem aan. Ik denk dat die gevoelige nummers hem >>

intuïtief raken. Hij komt vaak naar mijn concerten, weet dat ik die zanger op het podium ben, maar toch ziet hij ze los van elkaar. In de auto luistert hij het liefst naar mijn cd's. Als ik per ongeluk mee-zing, zegt hij: "Wil je niet door Rob de Nijs heen zingen, papa?"

Je schijnt een perfectionist te zijn?
'Als entertainer streef ik steeds naar beter. De bodem van mijn capaciteiten heb ik nog niet bereikt. Bij

'Het leven levert niet vanzelfsprekend mooie dingen op. Niets is perfect'

Yoshi zijn de grenzen van z'n kunnen sneller bereikt. Je moet eruit halen wat erin zit – maar niet meer dan dat. Ik heb niet dezelfde hoge verwachtingen van mijn kinderen als van mezelf. Sommige kinderen van bekende Nederlanders verwachten van zichzelf dat ze iets bijzonders moeten kunnen. Wij hebben geprobeerd hen duidelijk te maken dat je geen ster hoeft te worden. *We love you anyway*. Mijn oudste zoon Robbert is 28 en weet nog steeds niet wat zijn passie is. Prima, zoek rustig door. Yoshi heeft mij

laten zien dat je ook als je niet perfect bent, volwaardig en geliefd kunt zijn. Het leven levert niet vanzelfsprekend mooie dingen op. Niets is perfect. Dat waren mijn relaties ook niet – pas met mijn huidige vrouw Jet heb ik het gevoel dat alles klopt.'

Hoe reageerde Yoshi op de scheiding?

'Officieel scheidden Belinda en ik in 2005, maar we woonden al veel langer uit elkaar. Het hele scheidingsgebeuren was moeilijk voor hem, ook omdat hij graag wil dat alles bij het oude blijft. Jet heeft hem geholpen door keer op keer uit te leggen dat mama en papa nog steeds van hem houden, en zij nu ook. Maar het heeft jaren geduurd voor hij de situatie accepteerde en zijn wantrouwen weg was.'

En nu komt er weer een grote verandering aan...

'Ja, Jet is zwanger. En inderdaad was Yoshi's eerste vraag: "Is er dan nog wel plek voor mij?". Hij vindt het allemaal prima, mits er voor hem maar niets verandert.'

Best een risico, aangezien Jet al 42 is?

'Belangrijk voor mij was dat Jet graag een kind van mij wilde en ik houd zo van haar, dat ik haar dat niet wil ontzeggen. Dat zou egoïstisch zijn.

Maar na twee miskramen en de teleurstellingen en spanningen rond de IVF-pogingen, heb ik weleens gedacht: waar zijn we in godsnaam mee bezig? Prenataal onderzoek wees geen verhoogd risico uit. De vlokcentest vonden we daarom niet nodig en we wilden het risico op een miskraam niet nemen. In onze beide families komt geen autisme voor. Daarom twijfel ik weleens aan de diagnose bij Yoshi. Misschien was in aanleg alles goed en heeft hij *minimal brain damage* als gevolg van een moeizame geboorte of de complicaties tijdens de zwangerschap? Yoshi was namelijk een van een tweeling, maar het meisje is na vijf maanden zwangerschap gestorven. De bevalling begon twee maanden te vroeg, liep niet goed en Yoshi werd uiteindelijk met spoed gehaald met een keizersnee. Even kreeg hij te weinig zuurstof. Duurde dat net te lang? Werd de keizersnede te laat ingezet? Had ik de storing in zijn hersenen vóór kunnen zijn? Had ik wel alles gedaan om te voorkomen dat hij iets opliep? Ik weet niet wat ik had kunnen doen, maar het vage gevoel van schuld bleef. Altijd. Pas sinds kort kan ik dat eindelijk loslaten. Vooral doordat Yoshi eindelijk op een fijne dagbesteding zit, een antroposofische zorgboerderij in Loenen. Ook een stuk minder ver weg dan de instelling in Noord-Groningen, waar hij eerst woonde. Een bezoek is nu eenvoudiger te realiseren en andersom komt hij ook weer geregeld een paar dagen bij mij en Jet.'

Durf je het aan óndanks of dankzij je ervaring met Yoshi?

'Ik denk dat ik door Yosh minder bang ben dat er iets met de baby is. Het helpt te zien dat je een goed leven kunt hebben met een beperkt kind. En dat je kind ook een goed leven heeft.'

Maar hij blijft altijd 'kind'...

'Robbert zie ik ook nog steeds als kind en hij is gezond en loopt tegen de 30! Ik was zelf ook zo lang jongensachtig. Ik voel me nog steeds jong.

'Na de scheiding duurde het lang voordat Yoshi de situatie accepteerde'

Natuurlijk heb je zorgen over Yoshi's toekomst. Vooral hoop ik dat hij langzamerhand uit huis gaat. Overdag werkt hij nu op de boerderij, maar 's avonds gaat hij naar huis, naar zijn moeder. Ik vind dat hij moet leren om zelfstandig, begeleid te wonen. Vóórdat wij wegvallen, want dan is de stap ineens erg groot. Yoshi verzet zich daartegen. >>

En Belinda is een echte moederkloek. Ook voor haar is loslaten moeilijk.'

Wat doet hij graag?

'Yosh houdt van reizen. Ik doe dat niet met hem, want dan zou ik met Belinda mee moeten en dat gaat natuurlijk niet meer. Met mijn werk en zijn dagbesteding is het ook lastig te plannen. Maar financieel maak ik het wel mogelijk. Hij wil naar landen die, zoals hij zegt, 'Yoshisme-waardig' zijn.

'Kinderen als Yoshi zijn heel vasthoudend, manipulatief. Dat vergeef ik hem'

Naar schone landen als Amerika en hotelkamers met bad en douche, waar genoeg vrijheid is voor zijn 'uitvinding'. Zo noemt hij het bekijken van het resultaat als iemand naar het toilet is geweest voor een grote boodschap. Van ons mag dat bij bekenden – niet bij iedereen natuurlijk. Die fascinatie voor het anale heeft hij overgehouden aan zijn kleutertijd, toen hij vreselijke constipatie had. Soms kon hij drie weken niet naar het toilet. En als het dan wel lukte... Verschrikkelijk.

Eén keer zijn Jet en ik wel met hem op vakantie geweest, naar België. Een ramp. Jet werd ziek door haar zwangerschap en kon er niet voor hem zijn. Dat vond hij heel moeilijk. En tussen mij en hem is het gewoon... anders. Hij vindt vrouwen leuker.'

Is hij verwend?

'Allebei onze kinderen zijn verwend. Niet verstandig, maar ik verdiende altijd goed en als een van de kinderen dan iets wil, denk je: waarom ook niet? Yoshi kreeg veel speelgoed. Treintjes, auto's, hij was gek op alles wat bewoog. Als hij dat nou leuk vindt? Eerlijk gezegd gaven we het hem ook om van het

gezeur af te zijn. Kinderen als Yoshi zijn moeilijk: heel vasthoudend, manipulatief. Dat vergeef ik hem, want dat hoort bij hem. Aan liefde had hij ook geen gebrek. Ik heb hem heel veel geknuffeld en als baby en kleuter sliep hij vaak in mijn armen. Nog steeds omhels ik hem als ik hem zie. Dat ondergaat hij tegenwoordig lijdzaam. Wat dat betreft verheug ik me op ons nieuwe kind, want ik ben dol op knuffelen.'

Waarom lijken jullie op elkaar?

'Hij wil alles uit het leven halen wat erin zit. Er is een mateloosheid in wat hij wil hebben, doen, eten. Die mateloosheid herken ik. Ik ben alleen gedisciplineerder – zo ben ik een paar jaar geleden helemaal gestopt met alcohol drinken. Yoshi neigt naar overgewicht, dus ik ben blij dat hij op de boerderij flink de handen uit de mouwen moet steken. In de natuur, tussen mooie koeien. Beter dan knijpers in elkaar zetten.'

Word je straks voor de baby een andere vader?

'Ik heb meer tijd. Vanaf mijn 16e heb ik altijd meer dan voltijds gewerkt. Nu neem ik meer tijd om te leven. Dat zal het verschil zijn voor dit kind.' ●

Rob in het kort

De band 'Rob de Nijs en de Lords' brak begin jaren 60 door met het lied *Ritme van de regen*. Vanaf de jaren 70 had Rob, inmiddels solo, diverse hits (*Jan Klaassen was trompetter*, *Dag zuster Ursula*, *Malle Babbe*) en werd hij ook bekend als televisie-acteur (*Oebele*, *Hamelen*). Hij ontving verschillende onderscheidingen. Momenteel toert hij met *Een halve eeuw zanger* door Nederland en België. Rob is getrouwd met zijn persoonlijk assistent Henriëtte (Jet) Koetschruijter (42). Uit zijn eerdere huwelijk met Belinda Meuldijk heeft hij twee zonen: Robbert (28) en Yoshi (26), die autistisch is.

